

Merja Kyllönen vas ym.

Toimenpideoite trofeiden maahantuonnin kieltämisestä

Eduskunnalle

Eläinten metsästäminen niistä saadun metsästysmuiston vuoksi eli trofeemetsästyksellä on harrastustoimintaa ja yksi eläinlajien häviämistä lisäävä ihmisen toiminnan muoto. Lisäksi trofeemetsästyksen liiketoimintaan linkittyy ammattimainen villieläinten jalostus ja luukauppa. Villieläinten jalostukseen puolestaan liittyy epäeettinen hoivamatkailu ja turistien hyväksikäyttö. Erityisesti nuorille markkinoidaan luonnonsuojelun nimissä matkoja, joiden aikana pääsee hoivaamaan villieläinten jälkeläisiä.¹ On kuitenkin selvää, ettei ihmiseen totuneilla eläimillä ole luonnonsuojellista arvoa. Ennen kuin eläimet soveltuvat metsästettäviksi tai luukauppaan, niitä käytetään houkuttelemaan turisteja ottamaan kuvia tai kävelemään eläinten kanssa. Trofeemetsästykseseen sopimattomien eläinten arvo lasketaan luukaupassa. Näiden eläinten pito-olosuhteet ovat siten vieläkin huonommat.

Jotta eläimistä ei tulisi liian sisäsiittoisia ja niiden ulkonäkö vastaisi metsästäjien toiveita, ei ole epätavallista, että villieläimiä myös vangitaan luonnosta. Lisäksi eri eläinlajien yksilöitä risteytetään, kuten esimerkiksi leijonia ja tiikereitä, ja elävillä luonnonvaraisilla tai jalostetuilla eläimillä käydään kauppaa. Jalostuksen kautta eläimissä pyritään myös saamaan aikaan värejä, joita ei luonnonvaraisissa eläimissä esiinny.² Pieni musta antilooppi — Black Impala — on esimerkki tällaisesta jalostetusta eläimestä, jota ei luonnossa esiinny.³ Kaikkia näistä toiminnoista johtuvia seuraamuksia ei vielä tiedetä, mutta luonnonsuojelun kannalta tutkimusnäyttö on ristiriitaista. Tutkimuskirjallisuudessa on useaa eri koulukuntaa siitä, mitä eri vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ja lajien elinvoiman turvaamiseen trofeemetsästyksellä voi olla. Joitakin selkeitä negatiivisia vaikutuksia luonnonvalintaan ja lajin geenipooliin on voitu todentaa.⁴ Jatkuva luonnonvaraisten eläinten väärinkäyttö on myös maailmanperinnön asia.

Trofeemetsästystä harrastavat matkustavat pääasiassa ulkomaille hakemaan metsästysmuistoja. Trofeemetsästyksellä on kaksi eri muotoa, niin sanottu vapaa jahti (*fair chase*) ja vankeudessa kasvatettujen eläinten metsästyksellä (*canned hunting, captive hunting tai hunting of captive bred animals*). Vapaata jahtia harrastetaan luonnossa. Saaliin saanti on epävarmaa, ja metsästäminen vie

1 <http://www.trophyfree.eu/trofeemetsastyksen-monet-kasvot/>

2 Crossin, W-G. et al. 2013. Trophy hunting in Africa: long-term trends in antelope horn size. *Anim. Conserv.* 16, 648-660.

3 Coltman, D.W. et al. 2003. Undesirable evolutionary consequences of trophy hunting. *Nature* 426, 655-658.

4 Di Minin, E. et al. 2016. Banning trophy hunting will exacerbate biodiversity loss. *Trends Ecol. Evol.* 31, 99-102. Ripple, W. et al. 2016. Does Trophy Hunting Support Biodiversity? A Response to Di Minin et al. http://trophicascades.forestry.oregonstate.edu/sites/trophic/files/Ripple_TREE_2016.pdf.

Toimenpidealoite TPA 19/2021 vp

aikaa. Kasvatettujen eläinten metsästys tapahtuu yksityistilalla ja siten suljetulla alueella. Eläin tai eläimet, jotka ammutaan, ovat eläneet vankeudessa. Koska metsästysalue on rajattu, saalis on taattu ja aikaa metsästämiseen menee sen verran kuin asiakkaalla on siihen käytettävissä. Eläimen voi myös ostaa etukäteen internetsivulta.

Esimerkiksi Etelä-Afrikassa ei käytännössä ole muuta metsästysmuotoa kuin kasvatettujen eläinten trofeemetsästystä. Maan pinta-alasta yli 90 % on yksityisomistuksessa ja kansallispuistoissa metsästäminen on kiellettyä. Metsästämistä myydään asiakkaille yleensä vapaana jahtina, vaikka kyseessä olisikin kasvatetun eläimen tappaminen rajatulla alueella. Kysynnän vuoksi Etelä-Afrikassa on noin 200 villieläintilaa. Niissä arvioidaan pidettävän yhteensä 6 000–8 000 petoeläintä, joista ainakin 5 000 on leijonia.⁵ Tiloilta löytyy myös muita petolajeja, kuten tiikereitä, gepardeja ja leopardieja. Muita yleisesti tiloilla pidettäviä eläinlajeja ovat sarvikuonot, kirahvit, soopelit, antiloopit ja puhvelit.

Trofeemetsästystä harrastetaan monessa Afrikan maissa. Ainoastaan Keniassa, Ugandassa, Ruandassa ja Botswanassa se on kiellettyä. Botswanan hallituksen mukaan eläimiä ei voi suojella parhaalla mahdollisella tavalla harrastamalla niiden tappamista. Niissä maissa, joissa trofeemetsästys on sallittua, se ei myöskään ole vähentänyt salametsästystä tai auttanut luonnonvaraisen eläinkantojen suojelua. Tutkimukset Sambiassa, Zimbabwessa ja Tansaniassa ovat osoittaneet, että kestämaton trofeemetsästys on pääasiallinen syy esimerkiksi petoeläinten määrän laskuun.

Muun muassa siksi Australia on kieltänyt leijonista saatujen metsästysmuistojen maahantuonnin. Myös Yhdysvallat on äskettäin tarkistanut metsästysmuistojen tuontia koskevia säädöksiään. Käytännössä muutokset merkitsevät sitä, että vuodesta 2016 Yhdysvaltoihin ei voi tuoda leijonista peräisin olevia metsästysmuistoja ilman erityistä lupaa. Maahantuontia on rajoittanut myös Kiina, joka on kieltänyt Afrikan norsuista saatavien metsästysmuistojen tuonnin. Huvimetsästyksen (pitää sisällään englannin *sport hunting*, *recreational hunting*, *trophy hunting*, *commercial hunting*) osalta osittaisia tai totaalisia kieltoja on säätänyt yllämainittujen Afrikan maiden lisäksi Brasilia (Rio Grande de Sulin alueella), Intia, Etelä-Afrikka (leopardien metsästys) ja Costa Rica. Lisäksi lentoyhtiöistä ainakin South African Airways, Emirates, Lufthansa ja Finnair ovat lopettaneet trofeiden kuljetuksen.⁶

Suuri osa trofeemetsästäjistä tulee Euroopan unionin (EU) alueelta, ja vastaavasti metsästysmuistot päätyvät usein Eurooppaan. Afrikasta ja Amerikasta tuotiin vuosina 2004–2013 Eurooppaan yli 27 000 metsästysmuistoa. Skandinaavisista maista Suomeen tuotiin eniten metsästysmuistoja. Tämän ajanjakson aikana kansainvälistä kauppaa käytiin noin 1,7 miljoonasta eri metsästysmuistoesineestä. Näistä vähintään 200 000 esinettä on ollut peräisin uhanalaisista lajeista.

CITES-sopimuksen hyväksyneillä mailla on oikeus säätää sen sisältöön liittyviä tiukempia kansallisia toimenpiteitä koskevia lakeja. EU:ssa CITES on implementoitu useamman säädöksen kautta, mutta vaikka EU:n villieläinten kauppaa koskevat säännöt ovat suoraan sovellettavissa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa, niitä on täydennettävä kansallisella lainsäädännöllä. Nämä voivat

⁵ <https://animaliamedia.fi/jarjestettya-metsastysta-trofeemetsastys-on-kaukana-luontomatkaillusta/>

⁶ <https://yle.fi/uutiset/3-8478938>

Toimenpidealoite TPA 19/2021 vp

sisältää metsästyskiellon kyseisessä maassa, tiukemman sääntelyn tiettyjen lajien osalta tai esimerkiksi metsästysmuistojen tuonnin ja viennin kiellon.

EU:n jäsenvaltioista Ranska ei ole vuodesta 2015 alkaen myöntänyt lupaa tuoda maahan metsästysmuistoja, jotka ovat peräisin Afrikan leijonista tai norsuista, valkoisista sarvikuonoista, virtahevoista tai argaaleista. Alankomaissa puolestaan maahantuontilupaa ei ole myönnetty vuodesta 2016 valkoisista sarvikuonoista, norsuista, gepardeista, leijonista, virtahevoista ja jääkarhuista peräisin olleista metsästysmuistoista.

Metsästysmuistojen maahantuonti tulisi kieltää kuitenkin eläinlajista riippumatta, koska niihin liittyvä trofeemetsästys on vahvasti epäeettistä sekä tarpeetonta niin ihmisen selviytymisen kuin myös luonnonsuojelun kannalta. Eläimen tappamiseen harrastuksena — hovin vuoksi — ja metsästysmuistojen keräilemiseen on tänä päivänä otettava kantaa myös lainsäädännöllä. Ulkomailta tapahtuvaa eläimen tappamista viihde- tai harrastustarkoituksessa ei voida Suomen lainsäädännössä kieltää, mutta eläimistä saatavien metsästysmuistojen maahantuonti sen sijaan voidaan.

Trofeemetsästyksen pääasiallinen tavoite ja syy on tappaa eläin siitä saatavan metsästysmuiston vuoksi, vaikka siitä hyödynnettäisiinkin myös muita osia. Olisi kaksinaismoralistista yhtäältä kieltää toiminta omassa maassa, mutta toisaalta sallia trofeemetsästysmuistojen maahantuonti ja siten epäsuorasti sallia eläinten tappaminen hovin vuoksi ulkomailla. Luonnonsuojelun kannalta suomalaisia metsästäjiä ei ulkomailla tarvita. Trofeemetsästyksen ympärille rakentuva liiketoiminta voi loppua tai merkittävästi vähentyä vain, mikäli kysyntä vähenee. Tähän voidaan vaikuttaa metsästysmuistojen tuontia rajoittamalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin metsästysmuistojen maahantuonnin kieltämiseksi Suomessa.

Helsingissä 11.3.2021

Merja Kyllönen vas
Mai Kivelä vas